

Vlaams
Parlement

ingediend op **735** (2020-2021) – Nr. 7
1 juli 2021 (2020-2021)

Verslag

namens de Commissie voor Binnenlands Bestuur,
Gelijke Kansen en Inburgering
uitgebracht door Bart Tommelein en Jeremie Vaneeckhout

over het voorstel van decreet

van Tom Ongena, Nadia Sminate, Brecht Warnez,
Paul Van Miert, Katrien Schryvers en Kris Van Dijck

tot wijziging van deel 3, titel 4, hoofdstuk 1 en 2,
van het decreet van 22 december 2017
over het lokaal bestuur

Samenstelling van de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering:

Voorzitter: Kris Van Dijck.

Vaste leden:

Maike De Vreese, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Kris Van Dijck, Paul Van Miert;

Yves Buysse, Chris Janssens, Sam Van Rooy;

Katrien Partyka, Brecht Warnez;

Tom Ongena, Bart Tommelein;

An Moerenhout, Jeremie Vaneeckhout;

Maxim Veys.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bert Maertens, Freya Perdaens, Elke Sleurs;

Adeline Blancaert, Guy D'haeseleer, Kristof Slagmulder;

Jo Brouns, Koen Van den Heuvel;

Stephanie D'Hose, Emmily Talpe;

Meyrem Almaci, Celia Groothedde;

Kurt De Loo.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

Documenten in het dossier:

735 (2020-2021) – Nr. 1: Voorstel van decreet

– Nr. 2: Advies van de Raad van State

– Nr. 3: Motie houdende raadpleging Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en Vlaamse Ouderenraad

– Nr. 4: Amendementen

– Nr. 5: In eerste lezing door de commissie aangenomen artikelen

– Nr. 6: Verslag van de hoorzitting

INHOUD

1. Toelichting door Tom Ongena	4
2. Algemene bespreking.....	6
2.1. Tussenkoms van Tom Ongena	6
2.2. Tussenkoms van Immanuel De Reuse.....	7
2.3. Tussenkoms van Brecht Warnez	9
2.4. Tussenkoms van Ann De Martelaer.....	10
2.5. Tussenkoms van Kurt De Loor	11
2.6. Tussenkoms van Lise Vandecasteele	14
2.7. Tussenkoms van Paul Van Miert.....	16
2.8. Tussenkoms van Kris Van Dijck	16
2.9. Aanvullende tussenkomsten	17
3. Artikelsgewijze bespreking	20
4. Tweede lezing.....	20
5. Eindstemming.....	22
6. Goedkeuring van het verslag	22
Gebuurde afkortingen.....	23
Tekst aangenomen door de commissie.....	24

De Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering besprak op 15, 28 en 29 juni en op 1 en 6 juli 2021 het voorstel van decreet tot wijziging van deel 3, titel 4, hoofdstuk 1 en 2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.

(Deze vergaderingen werden als videoconferentie georganiseerd.)

1. Toelichting door Tom Ongena

Tom Ongena zegt dat men met dit voorstel van decreet wil tegemoetkomen aan een vraag vanuit de publieke zorginstellingen. Het is de bedoeling hen meer mogelijkheden te geven om zich te versterken. Het is reeds lang zo dat er op het vlak van de zorg geen gelijk speelveld bestaat voor de publieke en private aanbieders. Het belangrijkste nadeel voor de publieke sector situeert zich vooral op het vlak van de fiscaliteit (btw en vennootschapsbelastingen), de sociale lasten en de subsidiëring.

Veel lokale besturen en welzijnsinstellingen zijn op zoek naar manieren om nog efficiënter en performanter te kunnen opereren. Op die manier willen ze het hoofd bieden aan een aantal evoluties zoals de toenemende vergrijzing, zonder dat dit de samenleving financieel te veel belast, terwijl men toch concurrentieel kan blijven in een sector waarin steeds meer louter private spelers optreden.

Het voorstel van decreet vertrekt vanuit die analyse en probeert daar een oplossing voor aan te reiken. Het betreft geen verplichting maar biedt wel een extra mogelijkheid voor welzijnsverenigingen om zich met meer gelijke wapens op de markt te begeven.

Het voorstel van decreet maakt het voor de welzijnsvereniging met uitsluitend OCMW's of gemeenten als deelgenoot mogelijk om een privaatrechtelijke vereniging (vzw) of een vennootschap op te richten of er in deel te nemen, met de mogelijkheid van terbeschikkingstelling van personeel en overdracht van erkenningen, subsidies en infrastructuur. Dit maakt het voor hen mogelijk om performanter te worden en de concurrentiepositie in de markt te verbeteren.

Die decretale rechtsgrond maakt het voor de welzijnsvereniging mogelijk om met het expliciete goedvinden van het OCMW te handelen vanuit een privaatrechtelijke rechtsvorm voor de exploitatie van haar dienstverlening. Op die manier wil men enkele concurrentienadelen wegwerken, zoals bijvoorbeeld de taxshift, de rechtspositieregeling en de pensioenlast van de statutairen.

Sommigen zien in dit voorstel van decreet een aanzet tot volledige commercialisering van de zorg. Tom Ongena stelt hen voor de tekst toch nog eens goed te lezen want het voorstel van decreet bevat heel wat waarborgen die maken dat er geen sprake is van een privatisering of commercialisering.

Een eerste waarborg is dat zowel bij de oprichting als de toetreding, de goedkeuring nodig is van het besluit en de statuten, zowel door de OCMW's die lid zijn van de welzijnsvereniging, als door de Vlaamse Regering. Het goedkeuringsdossier moet onder andere een grondige motiveringsnota bevatten, een duidelijk bestuursplan, ontwerpstatuten en een financieel plan voor zes jaar met onder meer de bedrijfscontracten, de financiële structuur, middelen en controlemogelijkheden.

Een tweede belangrijke waarborg is dat er grendels worden voorzien om te voorkomen dat bepaalde diensten volledig naar de private sector zouden worden afgestoten wanneer private partners bij de zorg worden betrokken. De vertegenwoordiging van de welzijnsvereniging in de bedoelde vereniging of vennootschap gebeurt door OCMW-raadsleden. Zij zullen op elk moment de meerderheid van de

stemmen behouden zodat de publieke controle in dit verhaal altijd 100 procent blijft.

De mogelijkheid tot het verder privatiseren of filialiseren vanuit de privaatrechtelijke vereniging wordt expliciet uitgesloten. De statuten van de vennootschap moeten bepalen dat de inbreng inclusief de overgedragen erkenningen op elk moment moet kunnen terugkeren naar de welzijnsvereniging. De statuten moeten ook bepalingen bevatten waarbij deelgenoten van de privaatrechtelijke vereniging of vennootschap op de hoogte worden gebracht van de agenda, de beslissingen van de organen en het jaarverslag en de rekening.

De vereniging of de vennootschap is tot slot ook gebonden aan de formele motivering en de openbaarheid van bestuur, zoals dat ook geldt voor een welzijnsvereniging. Al deze waarborgen zorgen ervoor dat er geen sprake is van het wegwerken van de publieke controle.

Een derde waarborg heeft betrekking op het personeel. Zowel het statutair als het contractueel personeel behoudt zijn verworven rechten.

De spreker verwijst nog naar de ontstaansgeschiedenis van dit voorstel van decreet. Een eerste voorstel van decreet werd voorgelegd aan de Raad van State die ten gronde niet zo veel bedenkingen formuleerde. Er was wel een opmerking over een mogelijk verschil in behandeling op het vlak van fiscaliteit, het verkrijgen van vergunningen en subsidies. Daarom werd een nieuw voorstel van decreet opgesteld waar men vooral in de memorie van toelichting aanpassingen heeft aangebracht teneinde een uitspraak te doen over de opmerkingen van de Raad van State. Dit vergde dus niet meteen een aanpassing van de decreettekst zelf. Omdat men de memorie van toelichting niet kan amenderen, werd een nieuwe tekst ingediend.

Er werd wel een kleine toevoeging aan artikel 5 gedaan met betrekking tot de bepalingen van de mandatendatabank. Die werd uit het artikel 9 van het eerste voorstel van decreet gehaald.

De indieners hebben geoordeeld dat het opportuun was om ook over het nieuwe voorstel van decreet het advies van de Raad van State in te winnen. Dit nieuwe advies bevat enkel technische opmerkingen. Die worden meegenomen en hebben aanleiding gegeven tot een technisch amendement waarbij een artikel omwille van de leesbaarheid in een aantal paragrafen wordt opgesplitst.

Tom Ongena besluit dat de indieners met dit voorstel van decreet de publieke zorginstellingen meer armslag willen geven om overeind te blijven in een sector die met grote uitdagingen kampt. De spreker verwijst ook naar de mensonterende toestanden in de woonzorgcentra tijdens de eerste coronagolf, onder meer wat het verbod op bezoek betrof. De vraag stelde zich toen al of dit de manier is waarop men met ouderen wil omgaan. Moet men hen in grootschalige woonzorgcentra opnemen of moet men opteren voor een meer persoonlijke en kleinschalige zorgverlening? Er was consensus dat men naar een nieuw model in de richting van een meer persoonlijke zorg moet gaan. Een dergelijke zorg is echter ook een duurdere zorg, zowel voor de samenleving als voor de zorgbehoevende. Om dat te vermijden, moet men de publieke woonzorgcentra meer armslag en mogelijkheden geven om hun werking te optimaliseren en performanter te maken en meer samenwerking mogelijk maken. Dit voorstel van decreet wil precies dat mogelijk maken.

2. Algemene bespreking

2.1. Tussenkomenst van Tom Ongena

Tom Ongena zegt aandachtig te hebben geluisterd tijdens de hoorzitting van 21 juni 2021. Daarop werd door quasi iedereen bevestigd dat dit voorstel van decreet tegemoetkomt aan een vraag uit de sector. De sector van de ouderenvoorzieningen staat onder een grote financiële druk. De oorzaken zijn gekend. De sector kent een aantal evoluties waarbij er een vraag is naar grotere diversiteit in het aanbod, met thuiszorg, poetshulp en andere vormen van zorg. Dat leidt tot een verhoging van de kosten. Tegelijk is er vraag naar een kleinschalige, meer persoonlijke zorg, een vraag die tijdens de coronacrisis versneld groter is geworden. Verder is er de moeilijkheid om nog geschikt personeel voor de verschillende voorzieningen te vinden.

De bedoeling moet zijn om betaalbare en kwaliteitsvolle zorg voor iedereen te blijven garanderen. De publieke sector kan in deze echter niet met gelijke wapens strijden. Er is het probleem van de hogere loonkost door het feit dat de private sector een beroep op de taxshift kan doen. Er zijn de hoge pensioenlasten en het feit dat er nog met statutaire aanwervingen moet worden gewerkt. Ook de rechtspositieregeling maakt dat de publieke sector met hogere kosten wordt geconfronteerd.

De spreker denkt dat er drie mogelijke oplossingen zijn. Een eerste is om alles 100 procent publiek te houden, zodat we massaal meer belastinggeld in de ouderenvoorzieningen zullen moeten steken. De spreker noemt dit enigszins provocatief het communistische scenario, maar het is volgens hem niet realistisch. Het zal de belastingbetaler op kosten jagen in een land dat al een hoge belastingdruk kent. Een alternatief zou kunnen zijn om de belastingen niet te verhogen maar te gaan schrappen in andere overheidsuitgaven. Wellicht is het niet de bedoeling om bijvoorbeeld in de uitgaven voor verkeersveiligheid of onderwijs te gaan schrappen om meer geld in ouderenzorg te steken. Ook is er geen enkele garantie dat dit communistische scenario tot een betere zorg zou leiden. Het is niet zo dat enkel een openbaar rustoord een goed rustoord zou zijn. Dit scenario wordt overigens quasi nergens toegepast. Zelfs in Leuven worden een aantal zaken uitbesteed.

Een tweede scenario zou men het terugtrekkingsscenario kunnen noemen, waarbij de publieke overheid zich volledig uit de ouderenvoorzieningen terugtrekt. Dit gebeurt vandaag al voor een stuk, bijvoorbeeld inzake thuiszorg en poetshulp. Daarmee is de ban eigenlijk al gebroken. Het zou ook kunnen dat de publieke overheid zich volledig terugtrekt uit de woonzorgcentra. Dat zou echter problematisch zijn want dan heeft de overheid geen enkele controle meer over wat er zich in de ouderenvoorzieningen afspeelt. Dan zou er ook geen diversiteit meer zijn en verdwijnt een element uit de befaamde driehoek, namelijk dat er zowel een publieke sector aanwezig is als een profitsector en een non-profitsector. Dat zou geen goede zaak zijn. Het risico is echter niet denkbeeldig want in de ziekenhuissector heeft die beweging al voor een deel plaatsgevonden. In bepaalde regio's bestaan geen OCMW-ziekenhuizen meer.

De spreker verwijst naar de evolutie van het aantal woongelegenheden in ouderenvoorzieningen. In de periode tussen 1990 en 2019 is het aandeel van de publieke sector in de ouderenvoorzieningen teruggevallen van 42 naar 29 procent. Bij vzw's ging het van 45 naar 54 procent en bij pure privé-initiatieven van 13 naar 17 procent. Hieruit blijkt dat het terugtrekkingsscenario wel degelijk een gevaar vormt.

De derde weg is de weg die dit voorstel van decreet aanbiedt, namelijk het versterken van de publieke sector met extra wapens om de grote uitdagingen aan te gaan. Men zou dit het toekomstscenario kunnen noemen. Daardoor zou de publieke

sector extra kapitaal kunnen aantrekken waarmee men volop kan investeren in een moderne infrastructuur op mensenmaat en op kleinere schaal. Bovendien kan men op die manier de loonkosten in de publieke ouderenvoorzieningen onder controle houden, zonder te raken aan de loonvoorwaarden van het personeel, zodat men ook in de toekomst voldoende handen aan het bed kan vinden.

Tom Ongena zegt dat tijdens de hoorzitting door diverse sprekers werd bevestigd dat dit derde scenario een valabele uitweg biedt. Uiteraard was er ook kritiek want voor sommigen gaat dit voorstel van decreet te ver. De spreker kan begrip opbrengen voor de positie van bijvoorbeeld de genodigde van het ACV. Elke verandering roept vragen en weerstanden op. Maar het is de bedoeling dat de loonvoorwaarden voor het personeel gegarandeerd blijven. Dat is ook nodig gelet op de krapte op de arbeidsmarkt. De spreker verwijst naar de ziekenhuissector waar er reeds een gelijkaardige evolutie heeft plaatsgevonden. De alarmkreten die door sommigen worden geuit, worden vaak niet door de realiteit bevestigd.

Een andere kritiek tijdens de hoorzitting was dat de overheid de controle dreigt te verliezen en dat de lokale stempel dreigt teloor te gaan. De spreker wijst erop dat heel wat zorgbedrijven vandaag al intergemeentelijk werken. Een lokale reflex kan ook perfect aanwezig zijn in een zorgbedrijf dat intergemeentelijk werkt. Het argument van het verlies van controle gaat niet op omdat volgens dit voorstel van decreet de overheid altijd baas blijft. Er is geen enkele blokkeringsminderheid voorzien, de publieke controle op het zorgbedrijf blijft 100 procent.

De meest gehoorde kritiek tijdens de hoorzitting was volgens de spreker eigenlijk dat men niet ver genoeg gaat. Er is gezegd dat het voorstel van decreet een oplossing biedt, maar slechts als eerste stap. De spreker zegt dat dit voorstel van decreet niet de ambitie heeft om een totaaloplossing te bieden voor de problemen van de sector. Dat debat moet zeker nog worden gevoerd in de commissie bevoegd voor Welzijn. Het is wel belangrijk dat de eerste stap alvast wordt gezet. Stilstaan is immers de slechtste optie. Dat is heel duidelijk gebleken uit het discours van professor Verté tijdens de hoorzitting. Men zal veel meer moeten samenwerken, anders zal men niet uit de problemen geraken.

Tom Ongena besluit dat dit voorstel van decreet helemaal past in de oproep van professor Dominique Verté. Door meer samenwerking toe te laten, krijgen de publieke zorgvoorzieningen meer slagkracht zodat het uitstapscenario maximaal kan worden voorkomen. Tegelijk kan men iedereen de toegang geven tot een kwaliteitsvolle en betaalbare zorgverlening op mensenmaat.

2.2. Tussenkomen van Immanuel De Reuse

Immanuel De Reuse verwijst naar het feit dat de VVSG zonder opgave van reden verontschuldigd was voor de hoorzitting. Hij vindt het ongelofelijk dat de VVSG, toch de vakbond van de openbare besturen, geen standpunt of geen nota in dit dossier heeft.

De grote vraag is hoe men kan zorgen voor een gelijk speelveld voor alle spelers in de zorg. De directe reden waarom dit voorstel van decreet nu op tafel komt, is de 500 miljoen euro die Zorgbedrijf Antwerpen nodig heeft. Decennialang socialistisch beleid hebben in de stad aan de stroom enkele tekorten op de balans met zich meegebracht. Ongetwijfeld zitten er al diverse spelers in de wachtkamer om centen binnen te brengen. De reden is om het zorgaanbod te kunnen behouden en de zorg voor de Antwerpse belastingbetaler betaalbaar te houden. Op zich is dat een nobel doel, maar het hoeft volgens de spreker niet op zo'n drastische manier.

De private sector zal niet in dit verhaal instappen zonder zijn doel voor ogen te houden, namelijk winst maken. Een Bel-20-genoteerd bedrijf zou interesse tonen.

Dat zal de nodige verwachtingen met zich meebrengen. Ook moet men ervoor opletten dat grote buitenlandse groepen onze openbare zorgsector overnemen, een gevaar dat niet onrealistisch is. Als de privésector wordt binnengehaald, dan zal die zijn stempel willen drukken. De algemeen directeur van het zorgbedrijf Motena in Roeselare maakte dit tijdens de hoorzitting aanschouwelijk met een verwijzing naar hoe bpost en Proximus zich aan hun nieuwe manier van bestaan aanpasten. De private sector heeft een andere DNA dan de openbare sector. Het veranderen van die juridische schil is geen fait-divers. Er zijn gevolgen aan verbonden, en dat zal hier niet anders zijn.

Verschillende sprekers wezen er tijdens de hoorzitting op dat de openbare sector zeer vernieuwend werkt. Zal dit nog zo zijn in de toekomst? Zal de nieuwe structuur niet eerder remmend werken? De spreker denkt van wel. Nieuwe inzichten in de zorg implementeren is een werk van vallen en opstaan en van extra kosten.

De vraag stelt zich of de openbare sector nu beknot is in zijn ontwikkeling. Bestaan er onrechtvaardige grendels en moeilijk te nemen hindernissen ten opzichte van de andere spelers? De spreker bevestigt dit maar stelt voor een andere weg in te slaan, een weg die tijdens de hoorzitting als de derde weg naar voor werd geschoven. Men moet het ontbreken van een gelijk speelveld aanpakken via een evolutie en niet via een revolutie zoals in dit voorstel van decreet.

Het klopt niet dat dit voorstel van decreet voortkomt uit een breed maatschappelijk debat en een grote vraag uit de sector. Het voorstel zoals het nu voorligt, wordt door de grote meerderheid van de algemeen directeurs van de welzijnsverenigingen niet als de gewenste oplossing gezien. Zij zijn geen vragende partij om de voorliggende manier van werken te volgen. In het veld leven andere verwachtingen en oplossingen dan degene die hier voorliggen. Misschien is het een idee dat de VVSG dat formeel met het werkveld zou aftoetsen en hier een initiatief rond zou nemen.

De spreker stelt vast dat dit voorstel van decreet plots voor dringende behandeling werd ingediend op een plenaire zitting. De tekst was zelfs pas laat op de middag beschikbaar en de hoogdringendheid werd ingeroepen met het argument corona. Dat was niet bepaald origineel en ook de Raad van State had zijn bedenkingen. In plaats van dit voorstel van decreet nu snel te stemmen, stelt de spreker een ander engagement voor om tot een gelijk speelveld in de sector te komen, een engagement om met rustige vastheid aan een gedegen decreetswijziging te werken.

Wat het personeel betreft, stelde de vertegenwoordiger van het ACV een interessante denkpiste voor om de rechtspositieregeling als een instrument te gebruiken om, met respect voor de medewerkers, in deze concurrentiële omgeving de handicap ten opzichte van de private sector weg te werken. Door de rechtspositieregeling voor de welzijnsverenigingen een aparte positie binnen het landschap te geven, kan men remediëren aan de verschillen maar toch het openbare DNA voor de personeelsleden behouden.

De fiscale regels zijn inderdaad niet gelijk maar het is geen goede manier van werken om dat op te lossen met bijkomende aangepaste regelgeving om andere regelgeving te omzeilen. Het is duidelijk dat er op federaal vlak initiatieven moeten worden genomen om tot een gelijk speelveld te komen. De spreker verwacht van de Vlaamse meerderheidspartijen een stevig engagement om dat te doen.

Het feit dat dit voorstel werd geschreven op maat van de Antwerpse situatie zorgt voor heel wat onrust in het welzijnslandschap, in eerste instantie in de Antwerpse perimeter. De angst om gekannibaliseerd te worden door een enorme machine met veel financiële draagkracht zit er diep in. De naamgeving Zorgbedrijf Vlaanderen getuigt niet van enige bescheidenheid. De schrik zit erin dat de beste en nuttige

delen zullen worden ingepalmd en dat de verlieslatende rest aan de lokale belastingbetaler wordt overgelaten.

Professor Verté wees tijdens de hoorzitting op de nood aan een algemene visie, zodat men weet waar men over tien jaar wil staan. Men zou moeten vertrekken van territoriale samenwerkingsverbanden om zo de kleintjes ook een kans te geven.

Vlaams Belang zal dit voorstel van decreet niet goedkeuren. De fractie stelt voor te kiezen voor een alternatief spoor, de derde weg die ook de voorkeur wegdraagt van het overgrote deel van de algemeen directeurs van de welzijnsverenigingen en van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zoals uit haar advies blijkt. Ook de algemeen directeur van het Zorgbedrijf Antwerpen liet blijken dat er voor hem geen behoefte was aan de voorliggende decreetswijziging als de derde weg beschikbaar zou zijn. Daarom roept de spreker op dit voorstel van decreet terug te trekken en dat derde spoor voor te bereiden. Op die manier kan men dan op een organische manier nieuwe en noodzakelijke regelgeving implementeren.

2.3. Tussenkost van Brecht Warnez

Brecht Warnez vond de hoorzitting bijzonder interessant. Alle genodigden waren het erover eens dat er zich een probleem stelt en dat het ongelijke speelveld tussen de publieke en private sector moet worden gelijkgetrokken. Iedereen maakte de analyse dat er vandaag in de publieke sector een grotere kost is omwille van het feit dat die niet in gelijke mate van fiscale en sociale voordelen kan genieten. Er waren wel meningsverschillen tussen de sprekers hoe men dat gelijke speelveld dan moet creëren. Vaak werd er terecht naar het federale niveau verwezen. Anderzijds moet men ook in dit parlement proberen om mogelijke oplossingen vorm te geven.

De spreker begrijpt de bezorgdheden die er op het terrein leven. Enerzijds gaat het om de balans tussen een publiek en een privaat aanbod in het zorglandschap, die elkaar best in evenwicht houden, zonder dat de balans de ene of de andere richting uitgaat. Anderzijds is er de betaalbaarheid en de kwaliteit van de zorg. Dit voorstel van decreet komt aan die bezorgdheden tegemoet. Men wil de overheid de mogelijkheid geven om van de fiscale en sociale voordelen te genieten. De kosten van de steden en gemeenten worden gedrukt en de zorg moet betaalbaarder worden gemaakt.

Belangrijk is dat de lokale besturen hier zelf over zullen kunnen beslissen. Men moet hen daarvoor het volle vertrouwen geven. Dat mag echter niet blind gebeuren en daarom zijn er waarborgen in het voorstel van decreet ingebouwd. De OCMW-raadsleden zullen steeds een meerderheid van de stemmen hebben binnen de bestuursorganen van de privaatrechtelijke vereniging. Er worden waarborgen voor het personeel voorzien. Filialisering en eventuele verdere commercialisering worden tegengegaan. Verdere verzelfstandiging van taken of opdrachten vanuit de private rechtsvorm zijn niet mogelijk. De andere private partners die deelnemen aan de private rechtspersoon moeten vzw's en sociale ondernemingen zijn.

Het voorstel van decreet biedt dus een oplossing voor de gedeelde zorg inzake betaalbaarheid en kwaliteit. Mogelijk is het niet dé ideale oplossing maar het is zeker wel een oplossing. Daarmee worden niet alle zorgen weggenomen en waakzaamheid blijft geboden. De uitvoering van het decreet moet goed in de gaten worden gehouden.

2.4. Tussenkost van Ann De Martelaer

Ann De Martelaer heeft een aantal conclusies opgesteld na de interessante hoorzitting van 28 juni. Vooreerst is er begrip en respect voor het pragmatisme van de CEO van het Zorgbedrijf Antwerpen. De overheid mag echter een dergelijk pragmatisch jasje niet aantrekken, maar moet een stabiel decretaal kader creëren. Het voorstel van decreet vertoont tal van hiaten en is te weinig doordacht. Zo wees Margot Cloet erop dat in dit voorstel van decreet geen enkele band wordt gelegd met het Woonzorgdecreet. Ze stelde ook dat de bepalingen met betrekking tot het personeel te weinig zijn uitgewerkt.

Een andere conclusie is dat dit voorstel van decreet grote ongerustheid creëert bij de lokale besturen, het personeel en patiëntenorganisaties. In het Zorgbedrijf Antwerpen zijn de laatste jaren een aantal ontwikkelingen bezig waardoor het personeel niet meer weet waar het aan toe is. Op dit moment is er ook een grote leegloop bij de diensthoofden van de verschillende sectoren van dat zorgbedrijf. Die personen kiezen nu al voor een andere tewerkstelling om niet mee in het bad te worden genomen.

De spreker heeft van professor Verté gehoord dat er grote nood is aan een toekomstgerichte visie op zorg, gebouwd rond kwaliteit en toegankelijkheid voor iedereen. Uit dit voorstel van decreet blijkt niet hoe de zorg er in 2030 moet uitzien. Mogelijk wordt dat als een opdracht van de commissie bevoegd voor Welzijn beschouwd. In dat geval zouden beide commissies best samen tot een gedragen visie komen.

Een volgende bedenking is dat de kwaliteit in dit voorstel van decreet niet gekaderd wordt. De doelstelling van de zorg moet het waarborgen van kwaliteit zijn maar de voorliggende tekst spreekt daar op geen enkele manier over. Ook is het middenveld totaal niet betrokken geweest bij de totstandkoming van het voorstel van decreet. Het ware nuttig geweest vooraf te hebben gesproken met de vakbonden en de Vlaamse Ouderenraad.

De spreker denkt dat het probleem van het ongelijke speelveld niet via dit voorstel van decreet zal worden opgelost. De oorzaken van de problemen moeten worden weggewerkt, maar die worden hier ontweken. De rechtspositieregeling en de subsidiëring kan Vlaams worden aangepakt. De fiscale en parafiscale verschillen kunnen door de federale overheid worden weggewerkt.

De spreker verwijst naar het advies van de Vlaamse Raad WVG dat volgens haar weinig positief is voor het voorstel van decreet. Zij leest een passage op blz. 8 voor: "De raad vraagt absoluut duidelijkheid over de vraag of het lokaal bestuur van een bepaalde gemeente via de privatisering van zijn welzijnsvereniging ook actief kan/mag worden in andere gemeenten. Mocht dit zo zijn, houdt dit, ten eerste, een verschuiving van middelen in van de ene gemeente naar de andere, met mogelijks nadelige gevolgen voor de inwoners van de eerste gemeente." Bij intergemeentelijke samenwerking gaat het meestal over samenwerking tussen gemeenten die naast elkaar liggen. Maar hier zou het mogelijk worden dat assistentiewoningen in Zottegem door het Antwerpse Zorgbedrijf worden beheerd. Men kan dan stellen dat een deel van de Zottegemse middelen naar Antwerpen worden overgeheveld.

De spreker verwijst naar een volgende passage uit het advies van de Vlaamse Raad WVG: "Ten tweede zou het niet meer dan logisch zijn dat in voorkomend geval de tweede gemeente op wiens grondgebied de welzijnsvereniging actief wordt ook betrokken wordt bij het beleid van die welzijnsvereniging." Dit zou betekenen dat het Zorgbedrijf Antwerpen mee moet betrokken worden om afspraken te maken rond de lokale zorgcentra in Zottegem. "Ten derde worden private actoren in de

tweede gemeente geconfronteerd met een nieuwe concurrent die opereert vanuit en met de middelen van een andere gemeente.” Vertaald naar het Zottegemse voorbeeld betekent dit dat Zottegem eigenlijk een Antwerpse concurrent krijgt die opereert met Antwerpse middelen. Gezien deze opmerkingen is de spreker van oordeel dat het belangrijk is het advies van de VVSG te vragen vooraleer dit voorstel van decreet wordt gestemd.

Tom Ongena verwees in zijn betoog naar drie mogelijke oplossingen, waarbij hij het voorstel van decreet de beste oplossing noemde. De spreker ziet op basis van de hoorzitting echter een andere oplossing, namelijk op Vlaams niveau initiatieven nemen en federaal beter gaan samenwerken. De overheid moet ervoor zorgen dat alle inwoners van een gemeente de toegang tot zorg krijgen. Het aanbod moet buurtgericht en financieel toegankelijk zijn. Dit voorstel van decreet garandeert niet dat de zorg betaalbaar moet blijven. De kans bestaat dat er over enkele jaren moet worden vastgesteld dat mensen met een laag inkomen en een multiproblematiek nergens meer terecht kunnen, waardoor de openbare diensten toch nieuwe initiatieven zullen moeten nemen.

De spreker vindt het belangrijk dat er een democratische controle en openbaarheid van bestuur blijven. Ook moet de grote massa aan boekhouding blijvend gecontroleerd kunnen worden. Als men privatiseert, worden er nieuwe organisaties opgericht waarbij de controle op de nieuwe vennootschappen moeilijker kan worden uitgevoerd.

Het voorstel van decreet mist een globale visie. Er is een zorgkader voor de toekomst nodig zodat de zorg voor iedereen betaalbaar blijft. Er moet voor worden gezorgd dat private en publieke initiatieven op een goede manier kunnen samenwerken.

Groen verkiest oplossingen die langs federale weg worden aangereikt. De nieuwe voorgestelde structuren kunnen aanleiding geven tot bestuurlijke verrommeling, wat ondoorzichtig beleid kan veroorzaken. Het beperken van de private inbreng in de nieuwe structuren tot 49 procent biedt geen garantie dat de zwakke bevolkingsgroepen altijd in die zorg terecht zullen kunnen. Mogelijk wordt de 49 procent op een bepaald moment doorverkocht, zodat men totaal de controle verliest.

Het personeel komt door dit voorstel van decreet in een moeilijke situatie terecht. De rechtspositieregeling is slechts voor één jaar gegarandeerd. Dit veroorzaakt momenteel veel onrust en rechtsonzekerheid bij het personeel.

Op de hoorzitting waren veel kritieken te horen, maar ook veel oplossingen. Om degelijk decreetgevend werk te doen moeten de indieners van het voorstel van decreet rekening houden met de input van het werkveld en met het advies van de Vlaamse Raad WVG. Men moet de tijd nemen om de bestaande problemen goed op te lossen, samen met het middenveld en de gebruikers, in het bijzonder de ouderen.

2.5. Tussenkomen van Kurt De Loor

Kurt De Loor zegt dat dit voorstel van decreet al een vreemd parcours heeft afgelegd. Het werd vorig jaar in november bij hoogdringendheid in de plenaire vergadering ingediend, waarbij de dringendheid aan de coronapandemie werd gekoppeld. De spreker noemt dit evenwel een drogreden en dat werd ook door de Raad van State zo bevestigd. Daaruit blijkt voor de spreker dat dit voorstel van decreet, wat de meerderheid betreft, best niet te veel debat behoefde en dat deze Vlaamse meerderheid de coronacrisis gebruikt om de publieke zorgsector uit te hollen.

Het valt op dat in dit voorstel van decreet geen enkele keer de termen kwalitatieve zorg of kwalitatieve ouderenzorg vallen. Dit is blijkbaar geen bekommernis van de indieners. Eveneens opvallend is dat de VVSG de grote afwezige was op een boeiende hoorzitting met vele verschillende inzichten en invalshoeken. Dit valt te betreuren.

Uit de hoorzitting kwamen zowel bezorgdheden als pleidooien voort met betrekking tot dit voorstel van decreet. De bezorgdheid werd geuit dat een kwalitatieve, toegankelijke en betaalbare zorg in het gedrang komt omdat de winstlogica zijn intrede doet. Ook waren er bekommernissen over de huidige en de toekomstige personeelsleden. Over die laatste wordt in dit voorstel van decreet met geen woord gerept. Ze zullen in de toekomst onder een ander paritair comité vallen en dus onder minder interessante voorwaarden moeten werken. Dit zal ongetwijfeld gevolgen hebben voor de loon- en arbeidsvoorwaarden van de personeelsleden. Hoe zit het met hun werkzekerheid?

Tijdens de hoorzitting werd er een pleidooi gehouden voor een participatief proces, met onder andere het middenveld. Ook werd er door professor Verté gepleit om eerst een algemene toekomstvisie op het Vlaams zorglandschap te ontwikkelen. Die blijkt er niet te zijn. Integendeel proberen de indieners dit snel zonder enige toekomstvisie door het parlement te jagen. Vooruit is van oordeel dat ingrijpende wijzigingen in de regelgeving van het lokaal welzijnsbeleid moeten gebeuren na een brede consultatie en moeten passen in een globale toekomstvisie op het Vlaamse zorglandschap.

Vooruit staat heel kritisch tegenover dit voorstel van decreet omdat het een mogelijkheid creëert tot gedeeltelijke privatisering van de zorg of private uitbating van publieke diensten, zonder harde garanties dat de marktlogica niet zal primeren in de zorg. Voor Vooruit is een publieke en toegankelijke zorg essentieel; iedereen heeft recht op kwalitatieve en betaalbare zorg die toegankelijk is voor iedereen. Dit veronderstelt een sterke openbare pijler. Openbare diensten en publieke zorgvoorzieningen waarborgen bovendien de continuïteit van de dienstverlening. De vrije markt kan (en zal) deze continuïteit niet garanderen. Wat zal er gebeuren als (private) spelers zich uit dit scenario terugtrekken? Een sterke publieke zorgspeler moet de spil zijn die de sector in evenwicht houdt en die maakt dat het aanbod, de kwaliteit en de betaalbaarheid gegarandeerd zijn.

Kurt De Loor bevestigt de stelling van de indieners dat er op het vlak van zorg geen gelijk speelveld bestaat voor publieke, private en commerciële aanbieders. De publieke sector wordt inderdaad benadeeld op het vlak van fiscaliteit, subsidies en werkgeversbijdragen. Het ironische van het hele verhaal is echter dat het ongelijke speelveld werd gecreëerd door dezelfde partijen die dit als motivering inroepen. Bovendien verklaarde Margot Cloet van Zorgnet-Icuro dat het voorstel van decreet geen gelijk speelveld creëert. Ze waarschuwde ook voor cherrypicking waarbij enkel de interessantste stukjes door de private spelers worden uitgepikt.

Men zou er ook voor kunnen kiezen om de publieke zorgaanbieders over dezelfde wapens te laten beschikken als de private. Het voorstel van decreet lost de bestaande problemen over het gelijke speelveld niet op, maar voorziet wel in een ontsnappingsroute door privaat kapitaal toe te laten. De spreker ziet geen reden om niet eerst het ongelijke speelveld aan te pakken, zowel op federaal als Vlaams niveau, en dan de lokale besturen vrij te laten kiezen. Nu doet men het omgekeerde: men legt de lat hoger voor publieke overheden en geeft ze dan de kans om via privé-inbreng gelijke kansen te krijgen. Dit is een rare opvatting van de keuzevrijheid. Met dit voorstel van decreet wordt het ongelijke speelveld in stand gehouden en worden besturen die vandaag zelf nog zorg uitbaten, in de richting van privatisering geduwd. De keuze om publieke zorg te bieden, zal met andere woorden steeds moeilijker worden.

Het voorstel van decreet is volledig gericht op het verhogen van de kostenefficiëntie, en heeft geen aandacht voor de kwaliteit van de zorg. Of dit initiatief zal leiden tot efficiëntere, performantere zorginstellingen, is nog maar de vraag. Daarvoor biedt het voorstel van decreet geen enkele indicatie.

Tal van studies maar ook praktijkvoorbeelden wijzen uit dat commerciële woonzorgcentra worden gekenmerkt door hogere dagprijzen en besparingen op maaltijden en diensten aan de bewoners. Die kritiek klinkt nog luider waar de commercialisering van de zorg veel verder gevorderd is. De spreker heeft cijfergegevens opgezocht over de voorzieningen die onder verhoogd toezicht zijn geplaatst. In de maand mei ging het om dertien voorzieningen die op de zwarte lijst stonden, waaronder geen enkele openbare speler.

Naast kwalitatief moet de zorg ook nabij zijn. Instappen in een welzijnsvereniging mag er niet toe leiden dat in de zoektocht naar schaalvoordelen sommige types van zorg te ver van de burger komen te staan. In die zin moet nagedacht worden over wat de geografische reikwijdte van welzijnsverenigingen is. Moet daar geen limiet op worden gezet, teneinde te vermijden dat gemeenten de autonomie van de zorgorganisatie op hun grondgebied verliezen omdat hun zorgaanbieders aangestuurd worden door een welzijnsvereniging waarin de gemeente niet vertegenwoordigd is?

De indieners geven aan dat lokale besturen zelf de controle houden over de zorg en dat daarvoor een aantal garanties worden ingebouwd. Maar die garanties overtuigen de spreker absoluut niet. Het voorstel van decreet bevat geen solide waarborgen die écht kunnen garanderen dat het privaat belang niet zal primeren op het algemeen belang. Bovendien lijken een aantal van die waarborgen minstens op gespannen voet te staan met een aantal principes uit het vennootschapsrecht.

Concreet gaat het over eventuele blokkeringen door de private partner(s). Op basis van het voorgestelde artikel 6 (dat artikel 495/2 vervangt) kunnen private partners geen beslissingen blokkeren. Anderzijds bevat de vennootschapswetgeving de mogelijkheid van een blokkeringsminderheid van 25 procent +1 voor statutenwijzigingen en 20 procent +1 voor aanpassingen van het doel. Hoe afdwingbaar zijn in dat geval de door de decreetgever geplande waarborgen? Het maximum van 49 procent participatie is volgens de vennootschapswetgeving in feite een toekenning van een vetorecht aan de private partner voor fundamentele strategische beslissingen. Hierdoor kan de private partner een statutenwijziging tegenhouden. Bovendien kan hij ook de wijziging van het maatschappelijk doel en de omvorming van de vennootschap tegenhouden.

Een tweede voorbeeld, eveneens op basis van het voorgestelde artikel 6, is dat de mogelijkheid tot verdere verzelfstandiging van taken of opdrachten van het OCMW vanuit de privaatrechtelijke vereniging of de vennootschap wordt uitgesloten, omdat de overdrachten van erkenningen, infrastructuur en personeel alleen (opnieuw) kunnen worden overgedragen aan de welzijnsvereniging of het OCMW. Anderzijds bevat de vennootschapswetgeving wel degelijk de mogelijkheid om nieuwe rechtspersonen op te richten.

Er zouden garanties zijn met betrekking tot het behoud van een democratische aansturing, maar de meerderheidspositie van politieke bestuurders/vertegenwoordigers van de OCMW-raad in de beslissingsorganen blijft wellicht theoretisch van aard, dit om de eenvoudige reden dat de private investeerder wel andere oorden zal opzoeken als hij niet krijgt waar hij in geïnteresseerd is (namelijk een vast rendement). Het toekomstige beleid zal dus volledig worden onderworpen aan de goedkeuring van de private partner. Bij betwisting zal finaal de rechter moeten beslissen welke wetgeving de doorslag geeft.

Het voorstel van decreet erkent een duidelijk probleem, namelijk het feit dat er op het vlak van zorg op dit moment geen gelijk speelveld bestaat voor publieke en private spelers. Dat is een terechte vaststelling, maar daar zetten de indieners totaal geen oplossing tegenover. Integendeel bestendigen ze het probleem door de publieke zorginstellingen richting privatisering te pushen.

Voor Vooruit primeert de beste zorg voor iedereen. Dat doet men door te investeren in sterke publieke zorg en ervoor te zorgen dat die kwalitatief en beschikbaar is. Dit voorstel van decreet laat een marktlogica primeren, waarvan men nu al weet dat het ten koste van die kwalitatieve zorg zal gaan. Het voorstel van decreet bevat geen solide waarborgen die echt garanderen dat het privaat belang niet op het algemeen belang kan voorgaan. Vooruit zal het voorstel van decreet dan ook niet goedkeuren. De fractie vraagt om een breed debat en het ontwikkelen van een toekomstvisie over het Vlaamse zorglandschap.

2.6. Tussenkomen van Lise Vandecasteele

Lise Vandecasteele zegt dat de zorgsector een zwaar jaar achter de rug heeft, met een coronacrisis die er diep heeft ingehakt. Ze heeft dit vanop de eerste rij meegemaakt door in volle crisis samen met andere collega's en collega's van Geneeskunde voor het Volk te gaan helpen in de woonzorgcentra. Zeker die eerste maanden waren bijzonder zwaar. Meer dan 7000 bewoners van woonzorgcentra zijn overleden, naast ook personeelsleden en familieleden van personeelsleden. Iedereen in de zorg heeft keihard zijn best gedaan, maar de coronacrisis legde de vele structurele knelpunten in de ouderenzorg pijnlijk bloot.

De Vlaamse Ouderenraad stelde op de hoorzitting heel duidelijk dat de stem van de ouderen veel meer centraal moet staan in de zorg. Tevens pleitte de raad voor een betaalbare, kwaliteitsvolle en toegankelijke zorg waar de ouderen centraal staan. De Vlaamse Ouderenraad waardeert in het bijzonder de openbare woonzorgcentra, net omdat die betaalbaarder zijn en meer personeelsinzet kennen.

Het voorstel van decreet biedt geen antwoord op de noden die tijdens de coronacrisis aan het licht zijn gekomen. De Vlaamse Raad WVG zegt dat het integendeel een negatieve impact zal hebben op de gehele welzijnssector.

Het voorstel van decreet werd in november 2020 onterecht als een urgente coronamaatregel op tafel gelegd in het parlement. Het zou een antwoord geven op een brede vraag vanuit de sector. Maar volgens de spreker is het zoeken naar mensen uit de zorgsector die er enthousiast over zijn. De VVSG blijkt niet tot een eensgezind standpunt te kunnen komen. Nochtans wordt gezegd dat het voorstel van decreet er komt op vraag van de publieke zorginstellingen. Blijkbaar is er geen eensgezindheid over de vraag of dit voorstel van decreet een antwoord biedt op de bestaande problemen. Zelfs de CEO van het Zorgbedrijf Antwerpen stelde dat het rechte trekken van de ongelijke fiscaliteit bij de bron een betere oplossing zou zijn. Waar zijn dan al die enthousiaste mensen die een privatisering en commercialisering van de zorg toejuichen?

Er bestaat integendeel veel ongerustheid over de effecten van dit voorstel van decreet op de ouderenzorg in Vlaanderen. Bovendien dreigt er een effect te zijn op de bredere zorg- en welzijnssector. Er is ongerustheid over de arbeidsvoorwaarden van het personeel, over de personeelsinzet, over de betaalbaarheid, over de financiële transparantie, over het wegvloeien van geld uit de sector naar aandeelhouders enzovoort.

De spreker is blij dat de commissie in allerijl nog een advies van de Vlaamse Raad WVG heeft gevraagd. De raad stelt duidelijk zich niet akkoord te kunnen verklaren met dit voorstel van decreet. De raad vreest dat het voorstel een negatieve impact

zal hebben op het hele beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin omdat het ingrijpt op een aantal fundamenteën van het Vlaamse zorg- en welzijnssysteem en de commercialisering in zorg en ondersteuning faciliteert. Verderop drukt de raad zijn ongenoegen uit over het gebrek aan overleg en de bijzonder korte adviesperiode die de commissie voorzag. De raad toonde zich bezorgd dat het voorstel van decreet onder andere de kwaliteit en de toegankelijkheid van de zorg en ondersteuning zal ondermijnen. Het kan ertoe leiden dat heel wat geld zal uitstromen naar de private sector. De raad maakt zich verder zorgen over de loon- en arbeidsvoorwaarden van het overgedragen personeel.

De spreker betwist de stelling van Tom Ongena dat het voorstel van decreet niet zal raken aan de loon- en arbeidsvoorwaarden. Ze verwijst daarbij naar de situatie in Antwerpen. De loon- en arbeidsvoorwaarden van het dienstenpersoneel en het personeel dat met dienstencheques werkt, die in volle coronacrisis keihard zijn blijven werken, gaan erop achteruit en wel met 3 à 400 euro per maand. Hun eindejaarstoelage zal met meer dan 700 euro verminderen. Op die manier wordt eigenlijk een mes in de rug van het personeel gestoken. Gedurende één jaar blijven de huidige arbeids- en loonvoorwaarden gelden. Daarna volgt een heronderhandeling en is er geen zekerheid over wat de toekomst zal bieden.

Als men het voorstel van decreet leest, gaat het overal over performantie en concurrentie. De woorden kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid vindt men daarentegen niet terug. Uiteraard moet de ouderenzorg performant zijn maar daar heeft men dit decreet helemaal niet voor nodig.

Volgens de directeur van het Zorgbedrijf Roeselare zal dit voorstel van decreet de openbare zorg van speelveld doen veranderen, van publiek naar privé. Maar de sector vraagt om de spelregels te veranderen en de oorzaak van de problemen aan te pakken. Nu dreigt een race to the bottom in plaats van een race to the top.

Het voorstel van decreet moet blijkbaar nog snel voor het zomerreces worden gestemd, tegen alle adviezen van de sector in. Waarom is het zo dringend? Zou het kunnen dat dit een decreet op bestelling is, een just-in-timelevering aan het adres van Bart De Wever en Fons Duchateau? Een decreet dus dat de plannen om het Antwerps Zorgbedrijf te privatiseren mogelijk moet maken? Het voorstel van decreet biedt helemaal geen oplossing voor het probleem van het ongelijke speelveld. Het gaat om een ideologisch idee dat de zorg wil uitbesteden aan private partners.

In Antwerpen steekt men het niet onder stoelen of banken dat dit ook een besparingsoperatie is. Het budget dat de stad vrijmaakt voor haar ouderenzorg is de laatste jaren met meerdere tienduizenden euro's verminderd. De publieke middelen worden weggesnoeid en als er dan middelen te kort zijn, wordt de markt als laatste redmiddel ingeroepen. Maar op die manier maakt men de publieke diensten kapot. Op die manier maakt men van de uitverkoop van de ouderenzorg een noodzaak.

De private spelers die men op de zorgmarkt wil toelaten, zijn geen filantropische organisaties. Zij investeren met het oog op een hoger rendement en meer winst voor hun bedrijf en aandeelhouders. De spreker verwijst naar wat bankier Kris Cuyvers in Apache zegt: "Men vergeet dat het Zorgbedrijf (na de verkoop van patrimonium) een geïndexeerde huur zal moeten betalen. Een klassieke sale & leaseback-operatie. Het zorgvastgoed is goud waard op de markt, maar de openbare besturen zouden het vastgoed van de hand moeten doen." Op termijn zal dat de overheid meer geld kosten. Er is terecht bezorgdheid over de betaalbaarheid van de zorg. Daarnaast is er de angst dat de winstlogica op termijn de kwaliteit van de zorg zal ondermijnen. Dat wordt bevestigd door de Vlaamse Raad WVG.

Tom Ongena zegt dat er drie oplossingen zijn. De eerste is blijkbaar een communistische oplossing, namelijk de ouderenzorg volledig in publieke handen houden. Momenteel is de openbare ouderenzorg overigens voor 100 procent publiek gestuurd. De tweede oplossing is dat de publieke sector zich volledig terugtrekt, maar daar is niemand voorstander van. De derde oplossing, waar dit voorstel van decreet de weg voor vrijmaakt, zal ervoor zorgen dat de openbare zorg een profitsector wordt. Dan houdt men eigenlijk nog slechts twee sectoren over: een openbare zorg waar de profitsector en de winstlogica mee in het bestuur zitten en een non-profitsector. Het basisidee van de publieke zorg is dat de overheid een kwaliteitsvolle en toegankelijke zorg garandeert. Dat idee wordt nu afgebroken. De winstlogica zal de maatschappelijke logica vervangen.

De lokale besturen zijn vragende partij om het ongelijke speelveld aan te pakken. Maar met dit voorstel van decreet krijgen lokale overheden niet meer keuzevrijheid. Ze zullen worden gedwongen om een privatiseringsoperatie door te voeren. Maar dit is geen oplossing. De sector vraagt om het debat over andere mogelijke oplossingen te voeren, want dit voorstel van decreet zal een negatieve impact hebben op de zorg- en welzijnssector. Dat blijkt duidelijk uit het advies van de Vlaamse Raad WVG. De spreker denkt nochtans niet dat er veel communisten in die raad zetelen.

2.7. Tussenkost van Paul Van Miert

Paul Van Miert stelt dat het werkveld wel degelijk vragende partij is voor een gelijk speelveld om de concurrentie met de private sector te kunnen aangaan. De spelers op lokaal niveau hebben nood aan nieuwe hefboomen om op een gelijkwaardige manier aan bedrijfsvoering te doen. Hiermee wil men de publieke sector in de zorg houden.

Het is niet de bedoeling om naar een totale privatisering te evolueren. Het publieke karakter van de welzijnsverenigingen wordt gegarandeerd. Men behoudt namelijk het merendeel van de aandelen en dus is er democratische controle.

Paul Van Miert vindt het niet kunnen dat gesteld wordt dat de kwaliteit zal dalen wanneer overgestapt wordt naar nieuwe constructies. Ook in profitorganisaties zetten de medewerkers zich hard in voor de zorg.

De lokale besturen staan voor de uitdaging van de vergrijzing. Deze hervorming zal hen daarbij ondersteunen. Ze worden aangemoedigd om hun rol in de zorg ten volle te blijven opnemen. De lokale besturen worden met dit voorstel van decreet dus versterkt in hun lokale autonomie.

2.8. Tussenkost van Kris Van Dijck

Kris Van Dijck is het niet eens met de stelling dat zorg alleen kwaliteitsvol is wanneer ze door een publieke speler wordt voorzien en vindt het niet kunnen dat de private sector wordt afgeschilderd als een sector die enkel op winstbejag uit is. Tijdens de coronacrisis viel er in de praktijk geen verschil te merken inzake inzet en werkwijze tussen publieke en private spelers. De waardering voor de inzet van medewerkers in de private sector was even groot als voor zij die in de publieke sector werken.

Blijkbaar is er bij de tegenstanders weinig vertrouwen in de lokale besturen. In het voorstel van decreet is geen sprake van een verplichting om die weg te bewandelen. Als men in Leuven geen behoefte heeft om in het scenario mee te stappen, dan moet men dat daar niet doen. Als men dat in Antwerpen op basis van een democratische meerderheid wel wil, dan moet dat ook kunnen. Als de uitdaging lokaal van dien aard is dat men dit als oplossing ziet, en als er een democratische

meerderheid voor is, dat wordt die mogelijkheid nu door het voorstel van decreet voorzien. Overigens zijn er heel wat drempels ingebouwd waardoor de mogelijkheid om keuzes te maken volledig bij de lokale besturen ligt.

In het advies van de Vlaamse Raad WVG, dat overigens niet unaniem door de raad werd goedgekeurd, staat dat dit voorstel van decreet een spanningsveld creëert tussen het lokale bestuur als private actor en zijn rol als regisseur. Daarnaast staat er dat de neutraliteit van het lokale bestuur als regisseur moet gewaarborgd worden. Dit impliceert in feite dat de publieke sector zich moet terugtrekken en enkel nog als regisseur mag optreden.

De spreker besluit dat voorliggend voorstel van decreet evenwichtig is en geen verplichtingen inhoudt. De lokale besturen krijgen het vertrouwen om samen met de private actoren in hun gemeente een optimaal welzijnsbeleid te voeren.

2.9. Aanvullende tussenkomsten

Lise Vandecasteele zegt dat men uit een coronajaar komt waarin heel wat mensen zich hard hebben ingezet en waarin afscheid moest worden genomen van bewoners, collega's en familieleden omdat het personeel het virus mee naar huis heeft gebracht. Net nu komt dit voorstel van decreet, dat de betaalbaarheid en kwaliteit van de zorg op de helling zet, op de agenda. Dit is een absolute schande. Daarbovenop zal het personeel in de thuiszorg en de poetshulp tot 400 euro per maand loonverlies lijden en tot 700 euro op hun eindejaarstoelage. Deze mensen zullen uit de zorgsector vallen.

Naast de lokale besturen moet ook de Vlaamse overheid de uitdaging aangaan met de vergrijzing. Nu moeten de lokale besturen het geld op de markt gaan zoeken om zo private spelers binnen te halen. Die zullen op hun beurt geld uitkeren aan de aandeelhouders waardoor geld zal worden onttrokken aan de sector. In de plaats daarvan zou de gemaakte winst totaal geïnvesteerd moeten worden in de sector. Het is vals om het voor te stellen alsof er een oplossing wordt geboden voor de toenemende kosten want er zal integendeel geld weggaan uit de sector. De aandeelhouders zullen willen rekenen op de uitkering van dividenden. Het is niet omdat de private spelers mogen samenwerken met lokale besturen dat de winstlogica plots vergeten wordt.

Kurt De Loor meent dat het aantal klachten over de dienstverlening van private en commerciële spelers significant hoger ligt hoewel ze een kleiner marktaandeel hebben. Hij verwijst naar cijfers van de Woonzorglijn. De voorzieningen die onder verhoogd toezicht staan, de zogenaamde zwarte lijst, situeren zich eveneens bij de private spelers.

Er is geen sprake van keuzevrijheid voor de lokale besturen. Door het ongelijke speelveld te behouden, worden de lokale besturen aangemoedigd om mee te gaan in de samenwerking met private actoren. Er moet een globale toekomstvisie op het zorglandschap worden ontwikkeld. Daarin is een gelijk speelveld essentieel. Enkel zo kan er echt sprake zijn van keuzevrijheid.

Het is onduidelijk wat er gaat gebeuren als private spelers zich terugtrekken uit de sector. Waarschijnlijk zal dan meteen naar de lokale overheden gekeken worden om die taak opnieuw over te nemen. Tegelijk wordt niks voorzien om cherrypicking te voorkomen. Verder staan de waarborgen die ingebouwd zijn om blokkeringsminderheden te voorkomen haaks op de vennootschapswetgeving. Dit alles getuigt niet van goed bestuur.

Via dit voorstel van decreet wordt geprobeerd om twee tegengestelde belangen te verenigen, namelijk winstbejag en kwalitatieve zorg voor iedereen. Maar die zijn

niet verenigbaar. Het voorstel van decreet vertrekt duidelijk vanuit een financiële logica. Nergens wordt gewag gemaakt van kwalitatieve ouderenzorg. Er wordt dus gestreefd naar het goedkoper maken van de zorg in de plaats van hem beter te maken. Dat zal gevolgen hebben voor de kwaliteit, de betaalbaarheid en de toegankelijkheid. Investeerders verwachten rendement. De centen zullen komen van het personeel, de bewoners en de gebruikers.

Tom Ongena zegt dat iedereen dezelfde ambitie voor een kwaliteitsvolle en betaalbare ouderenzorg deelt, maar dat de meningen verschillen over hoe dat bereikt kan worden. In dit debat verwijzen naar mensen die gestorven zijn aan corona is op het randje van het politiek fatsoen. Tegelijk is het een reden om na te denken over de manier waarop de ouderenzorg vandaag georganiseerd is.

Tegenover Kurt De Loor stelt hij voor eens contact te nemen met zijn partijgenoten in de Antwerpse coalitie die er een andere mening op nahouden. In Antwerpen wil men vooruit terwijl men in Leuven achteruit wil. Gevolg is dat men in feite blijft stilstaan. Dat is echter het laatste wat men in deze sector moet doen.

Dit voorstel van decreet moet ervoor zorgen dat ouderenzorg kwaliteitsvol en betaalbaar blijft. Performantie staat niet tegenover kwaliteit. Men kan slechts kwaliteit bieden als men performant werkt. Beide zijn aan elkaar verbonden. Kwaliteit kan men niet leveren als men jaarlijks rode cijfers moet voorleggen.

Wat de globale visie betreft, verwijst Tom Ongena naar het Woonzorgdecreet dat in februari 2019 werd goedgekeurd. Daarin staat een globale visie die ontwikkeld werd na een brede consultatieronde. Daar staat onder meer in dat men aan erkenningsvoorwaarden moet voldoen en worden er dus kwaliteitseisen geformuleerd.

De spreker wil in deze commissie niet ingaan op discussies die in de Antwerpse gemeenteraad thuishoren. Hij benadrukt wel dat in het voorstel van decreet garanties voor het behoud van de loon- en arbeidsvoorwaarden staan.

Tom Ongena stoort zich aan het verhaal dat enkel publieke zorg goede en goedkope zorg is. Dit wordt tegengesproken door de cijfers. De dagprijzen in de publieke sector stijgen sterker dan in de andere sectoren. In Leuven werd een nieuw woonzorgcentrum gebouwd. De dagprijs is verhoogd tot 65 euro voor Leuvenaars en tot 74 euro voor niet-Leuvenaars. Dat komt neer op een goede 2000 euro per maand. Blijkbaar vond het Zorgbedrijf Leuven het nodig de dagprijs te verhogen, waarschijnlijk om de gedane investeringen te betalen. De gemiddelde dagprijs in Vlaanderen ligt op 57,15 euro. Dit staat dus haaks op het idee dat publieke zorg automatisch goedkoper is.

Tom Ongena pleit niet voor de terugtrekking van de overheid uit de ouderenzorg, maar stelt vast dat dit in de praktijk steeds vaker gebeurt. Dit valt misschien nog niet op in de woonzorgcentra maar wel in andere diensten zoals thuiszorg of poets-hulp. Dit voorstel van decreet wil er net voor zorgen dat de publieke sector in de ouderenzorg aanwezig kan blijven.

Er zal geen geld aan de sector worden onttrokken. Er zal net privégeld in de sector worden geïnjecteerd. Terecht wordt er naar meer kwaliteit in de zorg gevraagd maar dat zal extra geld kosten, geld dat de overheid niet alleen kan ophoesten. Alleen door samenwerking en door het overeind houden van de publieke sector, de private sector en de non-profit sector kan het hoofd worden geboden aan de uitdagingen voor de toekomst.

Kurt De Loor hoeft van niemand lessen te krijgen over het trekken van een eensgezinde partijlijn. Hij pleit voor de lijn om een eerlijk debat te voeren en een eerlijke keuzevrijheid aan de lokale besturen te laten. Nu ligt er een valse keuze-

vrijheid voor. Misschien moet men dit voorstel van decreet niet goedkeuren maar wel voor een gelijk speelveld zorgen. Dan pas zou een lokaal bestuur een eerlijke keuze kunnen maken. Door de goedkeuring van dit voorstel van decreet zal een winstlogica in de publieke sector worden binnengebracht. De centen zullen van ergens moeten komen, namelijk van het personeel, van de bewoners en van de gebruikers. Investeerders verwachten immers een vast rendement en dat moet door iemand worden betaald.

Vooruit vraagt een breed voorafgaand debat over het ontwikkelen van een toekomstvisie op het Vlaamse zorglandschap. Daar ontbreekt het in dit voorstel van decreet aan.

Lise Vandecasteele reageert op het verwijt dat er een link werd gelegd met de coronacrisis en de vele mensen die toen overleden zijn. Het gaat hier echter wel over die woonzorgcentra die het afgelopen jaar keihard in een crisissituatie hebben gezeten. In het advies van de Vlaamse Raad WVG, dat toch door een meerderheid van de raad is goedgekeurd, wordt gewaarschuwd dat dit voorstel van decreet een negatief effect zal hebben op de gehele zorg- en welzijnssector. Dan kan men niet anders dan besluiten dat hiermee een mes in de rug wordt gestoken van de mensen uit de sector. Het is op het randje van het fatsoen om dit voorstel van decreet na zulk een zwaar jaar op tafel te leggen.

Het nieuwe ondersteunende personeel van het Zorgbedrijf Antwerpen zal niet langer onder de poets- en strijkdiensten vallen. Ze zullen 400 euro per maand moeten inleveren.

Met dit voorstel van decreet wordt de zorgsector niet vooruitgeholpen. Men zal integendeel een versnelling hoger schakelen in de richting van commercialisering van de zorg. Men brengt andere partners binnen met een winstlogica en de publieke sector wordt daardoor voor een stuk afgebroken. Het gaat inderdaad over een valse keuzevrijheid voor de lokale besturen. Het enige wat ze vandaag kunnen doen om het ongelijke speelveld op te lossen, is gedeeltelijk privatiseren.

Ann De Martelaer geeft aan dat het in Antwerpen naast woonzorgcentra ook gaat over andere domeinen zoals bijvoorbeeld de bijzondere jeugdzorg en de dak- en thuislozenzorg. Het is maar de vraag of private partners daarin geïnteresseerd zullen zijn want daar is minder sprake van vastgoed.

Een zorgbedrijf moet niet alle dienstverlening in een stad of gemeente op zich nemen. Er moet ruimte blijven voor kleine spelers zoals vzw's. Het risico bestaat dat het Zorgbedrijf Antwerpen alles op zich wil nemen.

De vertegenwoordiger van het zorgbedrijf in Roeselare verklaarde geen nood te hebben aan dit voorstel van decreet en dat er op Vlaams niveau voldoende instrumenten voorhanden zijn om voor een gelijk speelveld te zorgen. De spreker stuurde het voorstel van decreet ook naar haar federale collega's om te kijken hoe er aan een taxshift kan worden gewerkt.

Dezelfde vertegenwoordiger benadrukte eveneens het belang van het vrijwaren van de openbare dienst. Die heeft een andere positie en opdracht ten aanzien van burgers dan een private actor. Andere sprekers hebben gepleit voor een grotere diversifiëring van het zorgaanbod. De vraag is of dit zal gebeuren met het kader dat met dit voorstel van decreet wordt gecreëerd.

3. Artikelsgewijze bespreking

De amendementen zijn opgenomen in *VI.Parl.* Parl.St. 2020-21, nr. 735/4.

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 15 stemmen.

Artikel 2 tot en met 4

Artikel 2 tot en met 4 worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Artikel 5

Een amendement voorgesteld door Tom Ongena, Nadia Sminate, Brecht Warnez, Paul Van Miert, Katrien Schryvers en Kris Van Dijck strekt ertoe artikel 5 te vervangen (735/4, amendement nr. 1).

Amendement nr. 1 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Artikel 6

Een amendement voorgesteld door Tom Ongena, Nadia Sminate, Brecht Warnez, Paul Van Miert, Katrien Schryvers en Kris Van Dijck strekt ertoe artikel 6 te vervangen (735/4, amendement nr. 2).

Amendement nr. 2 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Artikel 7

Een amendement voorgesteld door Tom Ongena, Nadia Sminate, Brecht Warnez, Paul Van Miert, Katrien Schryvers en Kris Van Dijck strekt ertoe artikel 7 te vervangen (735/4, amendement nr. 3).

Amendement nr. 3 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Artikel 8 tot en met 11

Artikel 8 tot en met 11 worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Voor de eindstemming vraagt Jeremie Vaneeckhout om een tweede lezing op basis van artikel 75 van het Reglement.

4. Tweede lezing

De *commissievoorzitter* verwijst naar artikel 75 van het Reglement. Hij zegt dat het de bedoeling is van een tweede lezing om na de artikelsgewijze stemming en na verloop van tenminste 24 uur de betrokken parlementsleden de kans te geven om nog eens goed te overwegen wat er finaal ter stemming ligt. Dat zou bijvoorbeeld nuttig kunnen zijn als er aan de oorspronkelijke tekst nog grote wijzigingen via amendering werden aangebracht.

De commissievoorzitter wijst op het rondgestuurde document met de in eerste lezing door de commissie aangenomen artikelen, dat de basis vormt voor deze tweede lezing.

Artikel 1

Naar aanleiding van dit artikel merkt *Ann De Martelaer* op dat het voorstel van decreet op verschillende punten ondermaats is. Het is evenwel onbegonnen werk om dit te amenderen. Zij maakt daarom een oplistijng van de zaken die volgens haar in het voorstel van decreet ontbreken.

Buurtgerichte zorg is het toekomstmodel maar het voorstel van decreet biedt daarvoor onvoldoende garanties. Daarnaast zijn er te weinig garanties dat het personeel niet de dupe zal zijn van de hervorming. Er zijn ook onvoldoende garanties dat de openbare zorg toegankelijk en betaalbaar blijft voor de mensen die het moeilijk hebben in onze maatschappij. Nergens in het voorstel van decreet staat gespecificeerd hoe kwaliteitsvolle zorg zal worden geboden. Tot slot staat nergens hoeveel de winstmarge van de private actoren mag bedragen en dat de winst deels moet worden geherinvesteerd in de zorg.

Artikel 2 en 3

Op artikel 2 en 3 worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 4

Kurt De Loor verwijst naar het advies van de Vlaamse Raad WVG. Die deelt de bekommernis wat betreft de loon- en arbeidsvoorwaarden voor het personeel. Die voorwaarden zullen wellicht niet dezelfde blijven, zowel voor het contractuele als het statutaire personeel. De toekomstige personeelsleden zullen hoogstwaarschijnlijk moeten starten aan minder gunstige voorwaarden. Het behoudt van de rechtspositieregeling voor contractuelen voor één jaar zou in strijd zijn met de bepalingen inzake fusies en overnames. Dit is geen gunstige evolutie en daarom zal Vooruit dit artikel niet goedkeuren.

Lise Vandecasteele sluit zich hierbij aan en stelt dat het personeel tewerkgesteld bij de ondersteunende diensten in Antwerpen in de toekomst niet meer tot de zorgsector zal behoren en bijgevolg ook niet meer onder het VIA-akkoord zal vallen. De spreker maakt zich hier ongerust over en vindt het niet correct dat dit na een jaar coronacrisis op tafel wordt gelegd.

Artikel 5

Kurt De Loor verwijst opnieuw naar het advies van de Vlaamse Raad WVG. In het voorstel van decreet wordt er met geen woord gerept over kwalitatieve zorg. Het gaat om een financiële en fiscale operatie. Tegelijk wordt met dit voorstel van decreet de toegankelijkheid van de zorg ondermijnd. Performantie is weliswaar belangrijk maar de focus wordt er hier te eenzijdig op gelegd.

Lise Vandecasteele verwijst naar het advies van de Raad Van State. Die stelt dat de verschillen in behandeling kunnen leiden tot marktverstoring en oneerlijke concurrentie.

Artikel 6

Kurt De Loor vindt de waarborgen die zijn ingebouwd om te voorkomen dat commerciële initiatieven in de nieuwe structuren de overhand krijgen, onvoldoende. Deze staan tevens op gespannen voet met de principes uit het vennootschapsrecht. Wat als er conflicten ontstaan? Moet de rechter dan beslissen welke regelgeving primeert?

Lise Vandecasteele merkt op dat er nauwelijks waarborgen zijn om publieke controle te garanderen. Dit zal een andere logica binnenbrengen en daardoor een invloed hebben op het bestuur van de welzijnsverenigingen. Mogelijke conflicten worden ook niet uitgewerkt in het voorstel van decreet, bijvoorbeeld met betrekking tot een blokkeringsminderheid. Dit kan leiden tot een juridische strijd.

Artikel 7 tot en met 11

Op deze artikelen worden geen opmerkingen meer geformuleerd.

Jeremie Vaneeckhout vindt dat er vermeden moet worden dat de indruk ontstaat dat er aan decreetgevend werk wordt gedaan onder tijdsdruk van een lokaal dossier of op basis van de agenda van een lokaal bestuur. Daarom vraagt hij, gelet op artikel 39, 3, van het Reglement van het Vlaams Parlement, om het verslag ter goedkeuring voor te leggen aan de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering vooraleer het voorstel van decreet in de plenaire vergadering te behandelen.

5. Eindstemming

Het aldus geamendeerde voorstel van decreet tot wijziging van deel 3, titel 4, hoofdstuk 1 en 2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

6. Goedkeuring van het verslag

Tijdens de commissievergadering van 6 juli 2021 wordt het commissieverslag unaniem goedgekeurd met 15 stemmen.

Kris VAN DIJCK,
voorzitter

Bart TOMMELEIN
Jeremie VANEECKHOUT,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
VIA	Vlaams intersectoraal akkoord
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 474 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan paragraaf 2, vierde lid, wordt de zinsnede “, en op de vertegenwoordigers van de welzijnsvereniging in de organen van een vereniging als vermeld in artikel 495/1 en van een vennootschap als vermeld in artikel 495/2 waarvan de welzijnsvereniging deelgenoot is” toegevoegd;
- 2° in paragraaf 4 wordt tussen het woord “welke” en het woord “winstoogmerk” het woord “een” ingevoegd.

Art. 3. In artikel 477, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° aan punt 12° worden de woorden “en van de rechtspersonen waaraan die vereniging deelneemt” toegevoegd;
- 2° in punt 13° worden tussen de woorden “dagelijks bestuur” en de woorden “en alle documenten” de woorden “van de welzijnsvereniging en van de rechtspersonen waaraan die vereniging deelneemt,” ingevoegd.

Art. 4. In artikel 488 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in paragraaf 2 worden het eerste, tweede en derde lid vervangen door wat volgt:

“Met uitzondering van de personeelsleden, vermeld in artikel 162, §1, en artikel 183, §1, kan de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn personeel overdragen aan een welzijnsvereniging waarvan ze deelgenoot is. Ook personeelsleden van een welzijnsvereniging als vermeld in titel 4, hoofdstuk 2, of van een autonome verzorgingsinstelling als vermeld in titel 4, hoofdstuk 3, die deelgenoot is van een vereniging als vermeld in titel 4, hoofdstuk 2 en 3, kunnen door die vereniging overgenomen worden na goedkeuring door de raad van bestuur van de welzijnsvereniging of van de autonome verzorgingsinstelling, op voorwaarde dat de geldende rechtspositieregeling van het personeel nageleefd wordt.

Na de overdracht behouden de personeelsleden de aard van hun dienstverband, hun graad, hun administratieve en geldelijke anciënniteit, hun prestatieregeling en hun salarisschaal. De overdracht kan geen reden voor ontslag zijn. De personeelsleden behouden hun bestaande arbeidsbetrekking en de rechten en verplichtingen die in hun arbeidscontract beschreven zijn. De personeelsleden behouden daarnaast voor minstens één jaar hun rechtspositieregeling. De Vlaamse Regering kan verdere minimale waarborgen vaststellen.”;

- 2° aan paragraaf 3, eerste lid, wordt de zinsnede “, na goedkeuring door de raad voor maatschappelijk welzijn en op voorwaarde dat de geldende rechtspositieregeling van het personeel nageleefd wordt” toegevoegd;
- 3° in paragraaf 3 wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Na de overdracht behouden de personeelsleden de aard van hun dienstverband, hun graad, hun administratieve en geldelijke anciënniteit, hun prestatie-

regeling en hun salarisschaal. De overdracht kan geen reden voor ontslag zijn. De personeelsleden behouden hun bestaande arbeidsbetrekking en de rechten en verplichtingen die in hun arbeidscontract beschreven zijn. De personeelsleden behouden daarnaast voor minstens één jaar hun rechtspositieregeling. De Vlaamse Regering kan verdere minimale waarborgen vaststellen.”;

- 4° in paragraaf 3 wordt het bestaande derde lid, dat het vierde lid wordt, vervangen door wat volgt:

“De Vlaamse Regering kan de voorwaarden van een eventuele regularisatie in statutair dienstverband bepalen.”.

Art. 5. In hetzelfde decreet wordt een artikel 495/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 495/1. §1. De welzijnsvereniging met uitsluitend OCMW’s of gemeenten als deelgenoot kan in het kader van of ter ondersteuning van haar statutaire opdrachten en op voorwaarde van goedkeuring door het OCMW, deelgenoot van de welzijnsvereniging, een vereniging zonder winstoogmerk oprichten samen met een of meer andere verenigingen zonder winstoogmerk of sociale ondernemingen als vermeld in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Onder dezelfde voorwaarden kan de welzijnsvereniging toetreden tot een vereniging zonder winstoogmerk. Ongeacht de inbreng van de andere leden beschikt de welzijnsvereniging steeds over een meerderheid van de stemmen in de organen van de voormelde vereniging zonder winstoogmerk en de duur van de vereniging is in overeenstemming met de vigerende regelgeving. De statuten van de vereniging zonder winstoogmerk bevatten bepalingen in die zin en vermelden het einde van de duur van de vereniging zonder winstoogmerk.

De welzijnsvereniging is in de organen van de vereniging zonder winstoogmerk, vermeld in het eerste lid, vertegenwoordigd door leden van de raad voor maatschappelijk welzijn. Artikel 491 is van toepassing op de vertegenwoordigers van de welzijnsvereniging in de vereniging zonder winstoogmerk op de wijze, vermeld in het eerste lid.

Met behoud van de toepassing van andersluidende decretale of wettelijke bepalingen kan de oprichting of toetreding, vermeld in het eerste lid, samengaan met het overdragen of het ter beschikking stellen van infrastructuur.

§2. Met behoud van de toepassing van andersluidende decretale of wettelijke bepalingen en voor zover dat bepaald is in de rechtspositieregeling van het personeel van de welzijnsvereniging, kan dat samengaan met het overdragen van het contractuele personeel of het ter beschikking stellen van statutaire personeelsleden.

De terbeschikkingstelling van statutaire personeelsleden is tijdelijk en wordt vastgelegd in een overeenkomst tussen de welzijnsvereniging en de rechtspersoon waaraan het personeel ter beschikking wordt gesteld. De aanstellende overheid beslist, in overeenstemming met de rechtspositieregeling, over de individuele terbeschikkingstelling van het statutaire personeelslid. De statutaire personeelsleden behouden bij hun terbeschikkingstelling de aard van hun dienstverband, hun graad, de voortzetting van hun functionele loopbaan, hun administratieve en geldelijke anciënniteit, hun prestatieregeling en hun salarisschaal.

De overdracht van contractuele personeelsleden kan geen reden voor ontslag zijn. De contractuele personeelsleden die worden overgedragen, behouden de rechten en verplichtingen die in hun arbeidsovereenkomst beschreven zijn. Ze behouden daarnaast ook de rechtspositieregeling die vóór de overdracht op hen van

toepassing was gedurende minstens één jaar na de overdracht. De Vlaamse Regering kan verdere minimale waarborgen vaststellen.

§3. Met behoud van de toepassing van andersluidende decretale of wettelijke bepalingen, worden verenigingen als vermeld in het eerste lid, gelijkgesteld met de welzijnsvereniging voor het verkrijgen van die erkenning, vergunning of subsidiëring.

De vereniging zonder winstoogmerk, vermeld in dit artikel, kan erkenningen, personeel en infrastructuur uitsluitend overdragen aan de welzijnsvereniging, vermeld in het eerste lid, deelgenoot van een vereniging, vermeld in het eerste lid, of aan het OCMW, deelgenoot van de welzijnsvereniging. De statuten van de vereniging garanderen de mogelijkheid voor die overdrachten.

Voor de toepassing van dit artikel geldt dat verenigingen of sociale ondernemingen die hoofdzakelijk ondersteunende diensten verrichten ten behoeve van andere vennootschappen of verenigingen als vermeld in deze titel, of ten behoeve van andere rechtspersonen met een belangeloos doel die erkende activiteiten, vermeld in artikel 39, §1, van het decreet betreffende de woonzorg van 15 februari 2019 uitoefenen, handelen in het kader van de ondersteuning van de statutaire opdrachten van de welzijnsvereniging.”.

Art. 6. In hetzelfde decreet wordt een artikel 495/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 495/2. De welzijnsvereniging met uitsluitend OCMW’s of gemeenten als deelgenoot kan in het kader van of ter ondersteuning van haar statutaire opdrachten, op voorwaarde van goedkeuring door het OCMW, deelgenoot van de welzijnsvereniging, een vennootschap als vermeld in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen oprichten, ofwel als enig lid, ofwel samen met andere verenigingen zonder winstoogmerk of vennootschappen. Onder dezelfde voorwaarde kan de welzijnsvereniging aandeelhouder worden van een vennootschap.

Artikel 495/1, §1, tweede tot en met vierde lid, §2 en §3, zijn van overeenkomstige toepassing op een vennootschap als vermeld in het eerste lid.

In die vennootschap is een inbreng of een overdracht van goederen door privaatrechtelijke rechtspersonen alleen toegestaan als de private partners minder dan de helft van de stemrechten verbonden aan de totaliteit van alle stemrechten bezitten en als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- 1° de inbreng levert geen controle of blokkerende macht op;
- 2° de privaatrechtelijke rechtspersonen oefenen geen beslissende invloed uit op de vennootschap;
- 3° de gezamenlijke inbreng van de privaatrechtelijke rechtspersonen bedraagt niet meer dan 49% van het kapitaal.”.

Art. 7. In hetzelfde decreet wordt een artikel 495/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 495/3. §1. Het met redenen omklede besluit van de welzijnsvereniging tot oprichting van of participatie in een vereniging als vermeld in artikel 495/1, §1, eerste lid, of een privaatrechtelijke vennootschap als vermeld in het eerste lid van artikel 495/2, en de statuten van die vereniging of vennootschap, alsook de bijlagen die er krachtens de statuten integraal deel van uitmaken, zijn onderworpen aan de goedkeuring van de raad voor maatschappelijk welzijn van het OCMW, deelgenoot van de welzijnsvereniging, en aan de goedkeuring van de Vlaamse Regering.

§2. Het dossier dat de welzijnsvereniging ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering bezorgt, bevat ten minste:

- 1° een met redenen omkleed besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn van het OCMW, deelgenoot van de welzijnsvereniging, tot goedkeuring van het besluit van de welzijnsvereniging tot het oprichten van of het toetreden tot een vereniging als vermeld in artikel 495/1, of tot het oprichten van of het toetreden tot een vennootschap als vermeld in artikel 495/2;
- 2° een grondige motiveringsnota, goedgekeurd door de raad voor maatschappelijk welzijn van het OCMW, deelgenoot van de welzijnsvereniging, waaruit de meerwaarde van de deelname in die privaatrechtelijke vereniging of die vennootschap voor het OCMW blijkt;
- 3° een grondige motiveringsnota van de welzijnsvereniging waarin, in geval van participatie, de noodzaak om met een private rechtspersoon samen te werken en de meerwaarde van de gekozen privaatrechtelijke rechtsvorm worden aangetoond;
- 4° een duidelijk bestuursplan met een omschrijving van de opdrachten van de privaatrechtelijke vereniging of de vennootschap, een toelichting bij de organisatie van die vereniging of vennootschap, de rechten en de plichten van alle deelgenoten, en de waarborgen van de publieke en de private deelnemende entiteiten;
- 5° een ontwerp van de statuten van de vereniging, vermeld in artikel 495/1, §1, eerste lid, of van de vennootschap, vermeld in artikel 495/2, eerste lid, of in het geval van een participatie, een ontwerp van wijziging van de statuten van de vereniging of de vennootschap waaraan de welzijnsvereniging deelneemt;
- 6° een financieel plan voor zes jaar, met een omschrijving van de bedrijfsopdrachten, de financiële structuur, de in te zetten middelen en de controlemogelijkheden die het OCMW, deelgenoot van de welzijnsvereniging, en de welzijnsvereniging op de uitvoering hebben.

§3. Het besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn houdende de goedkeuring of niet-goedkeuring en de motiveringsnota, vermeld in paragraaf 2, 2°, worden binnen een termijn van veertig kalenderdagen na ontvangst van het verzoek aan de welzijnsvereniging verzonden.

Het besluit van de Vlaamse Regering wordt binnen een termijn van negentig kalenderdagen verzonden aan de welzijnsvereniging en het OCMW, deelgenoot van de welzijnsvereniging, te rekenen vanaf de datum van ontvangst van het volledige dossier, vermeld in paragraaf 2, of vanaf de datum van ontvangst door de Vlaamse Regering van het laatste stuk dat de welzijnsvereniging ter vervollediging van het dossier heeft verzonden. Als die termijn verstrijkt zonder dat de Vlaamse Regering een beslissing heeft genomen, wordt de goedkeuring geacht te zijn verleend.”.

Art. 8. In hetzelfde decreet wordt een artikel 495/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 495/4. Een vereniging als vermeld in artikel 495/1 en een vennootschap als vermeld in artikel 495/2 zijn onderworpen aan de verplichtingen voor formele motivering en openbaarheid van bestuur die gelden voor de welzijnsvereniging.”.

Art. 9. In hetzelfde decreet wordt een artikel 495/5 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 495/5. De statuten van een vereniging als vermeld in artikel 495/1 of een vennootschap vermeld in artikel 495/2 bepalen de manier waarop de deelgenoten van de vereniging of de vennootschap en de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn op de hoogte worden gebracht van de agenda en de beslissingen van de organen van de vereniging of de vennootschap, en van het jaarverslag, de begroting en de rekeningen van de vereniging of de vennootschap.”.

Art. 10. In hetzelfde decreet wordt een artikel 495/6 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 495/6. Voor zover artikel 495/1 tot en met 495/5 daar niet van afwijken, zijn een vereniging als vermeld in artikel 495/1 en een vennootschap als vermeld in artikel 495/2 onderworpen aan het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.”.

Art. 11. In hetzelfde decreet wordt een artikel 495/7 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 495/7. Artikel 510 en artikel 511, §2, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing op een vereniging als vermeld in artikel 495/1 en een vennootschap als vermeld in artikel 495/2, met dien verstande dat “het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn” wordt gelezen als “de welzijnsvereniging” en “de vereniging” wordt gelezen als “de vereniging of de vennootschap”.”.